

El jutge dóna mig any a Iberpotash per dir com descontaminarà pous i aqüífers

El Jutjat Penal de Manresa ha emès una resolució d'execució de la sentència ferma que condemnava tres exdirectius, i subsidiàriament l'empresa, per un delictes ambiental per salinització

29.09.2016 | 00:00

Sortida del residu cap al runam **arxiu/e. b.**

DAVID BRICOLLÉMANRESA El magistrat del Jutjat Penal número 1 de Manresa insta l'empresa Iberpotash que presenti en un termini màxim de sis mesos "un pla d'execució concret" que defineixi les mesures que emprendre per recuperar els pous i aqüífers contaminats per l'activitat de l'empresa minera, molt concretament pels lixiviats dels runams salins del Cogulló (Sallent) i el Fusteret (Súria). És una exigència que el magistrat expressa en una resolució dictada aquest mes de setembre com a procediment d'execució de la sentència que va condemnar tres exdirectius i, subsidiàriament, l'empresa per un delictes ecològic. En concret, perquè en el període entre el 1997 (quan es va presentar la denúncia) i el 2003 (quan es va tancar la investigació) es va considerar demostrat i constatat que hi havia hagut una contaminació per salinització de pous i cursos d'aigua que encara estan afectats.

Es tracta d'una sentència que es va dictar en primera instància el desembre del 2014 -el mateix mes que hi va haver el judici- i que va passar a ser ferma el febrer d'aquest any, quan l'Audiència de Barcelona la va ratificar -quan va resoldre un recurs presentat pels condemnats-, tot i que va rebaixar les penes als tres exdirectius. Sí que va mantenir, però, la condemna de delictes ecològic i de reparació de danys causats. Segons consta en la resolució d'execució, el jutge considera que un termini inferior als sis mesos "podria comportar la presentació d'un deficient pla d'execució, amb possibles omissions de detalls i concrecions, atesa l'extensió de la zona que s'ha de recuperar". Segons el magistrat, aquest pla "haurà de determinar les mesures que s'encarregaran i es costejaran per procedir a l'efectiva detenció i paralització dels vessaments de lixiviats contaminants de les aigües procedents dels residus salins dipositats als runams actius de les seves instal·lacions", així com "les mesures necessàries per mantenir l'equilibri ecològic pertorbat, amb l'establiment de terminis a complir en aquesta fase d'execució".

També exigeix que en les mesures "s'haurà de proposar la manera d'evitar que els lixiviats dels dipòsits salins segueixin entrant a les aigües subterrànies i, en conseqüència, com s'evitarà aquesta situació", i una "proposta de restauració per eliminar l'elevada salinitat dels pous, fonts, torrents i rius referits" en la sentència (vegeu desglossat). En aquest sentit, la resolució encomana, per una banda, a l'Ajuntament de Santpedor que en el termini d'un mes presenti una relació detallada "dels perjudicis econòmics causats per la impossibilitat del seu ús per a consum públic provocats per l'elevada salinitat de les aigües subterrànies d'aquesta població".

De l'altra, també habilita el cos d'Agents Rurals perquè en el termini de dos mesos elabori un atestat "en què siguin identificats els propietaris dels pous i fonts particulars relacionats [a la sentència], i se'ls requereixi perquè acreditin o justifiquin els perjudicis econòmics soferts en cada cas per la pèrdua" d'aquests abastaments.

A partir del pla d'execució i dels atestats requerits, es confeccionarà "un informe pericial per quantificar les responsabilitats civils corresponents".

Tal com ja va informar aquest diari el febrer passat, la sentència deia textualment que "es va comprovar la negativa influència dels lixiviats generats pel runam principal d'Iberpotash a Súria sobre el seu entorn, pel fet que no estava degudament condicionat pels acusats per evitar que aquells [els lixiviats] sortissin lliurement i sense cap autorització administrativa cap a l'exterior amb la presència, a més, de restes dels compostos orgànics volàtils".

Segons els magistrats, "aquest risc greu d'afectació a les aigües continentals no resulta només de l'augment de la salinitat provocada pels lixiviats salins que sortien lliurement del gran runam", sinó també "per la presència d'aquests referits compostos orgànics volàtils utilitzats en el procés productiu i detectats clarament" en diferents punts on es van fer recollides de mostres.